

Izhaja v Gorici vsak
četrtak popoldne.
Velja do konca leta
na mesec K 1.50.
Posamezne številke se
dobivajo v raznih go-
riških trafikah in trgo-
vinah po 30 vin.

GORIŠKA STRAŽA

Inserati po dogovoru.
Naročnina naj se pošilja
na upravništvo „Goriške
Straže“ v Gorici,
Gosposka ulica, št. 4.
Dopisi pa na uredni-
štvo „Goriške Straže“,
Gorica, Gosposka ulica,
št. 4. Rokopisi se ne
vračajo.

Svoboda.

Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo! — tako je pela navdušeno množica ob slovesni manifestaciji za osvobodeno Jugoslavijo v Ljubljani. In prišel je oni veliki dan, po kateri so vedno vzdihovali najboljši sinovi matere Slave. Prostejšo dihamo, čutimo se doma, sonce nam lepše sije, narava ljubeznivejša smehlja.

Odstranili smo one okove, ki so nas oklepali stoletja in stoletja. Jarem sužnosti tujega gospodarstva smo odložili. Godi se nam kakor sužnju, ko zasliši nenadoma vest: Osvobojen si! Pri srcu nam je kot jetniku, ki je po dolgih letih prišel zopet na prosto.

In vendar vrl naš narod ni zaslužil, da se je z njim ravnalo kakor s sužnjem, da se ga je preganjalo in dalo v okove kakor zločinca, saj

To le znači ti Slovana,
Da je vedno jak in blag!

Toda na dan svobode, bodi pozabljeno vse trpljenje, plašč pozabljivosti naj zagrne vse krivice. Zbirajmo odslej vse svoje moči, da si svoj dom svobodno uredimo, da si zagotovimo v njem pravo srečo.

Toda gorje nam, če ne bomo prav pojmlili svobode! Prava svoboda se obrača od krivic, od nasilnosti od nereda, od vsega, kar podžiga v ljudstvu strasti in jih zavaja na napačna pota. „Resnica vas bo osvobodila,“ je rekel naš nebeški Učenik. Prava svoboda temelji na resnici, na pravičnosti. A kar se ne da v sklad spraviti z vestjo, ali z večnim zakonom poštenosti — ni svoboda, temveč grobokop svobode. „Kjer je duh božji — tam je svoboda!“

Varujmo se, zavedni Slovenci, vsacega nereda v novi svoji državi. A red ni mogoč, če se ne pokorimo oblasti, ki ima skrbeti za red. Prava svoboda nam ne odpira le novih pravic, temveč nalaga nam nove dolžnosti. Sprejmemo te dolžnosti, vsak naj na svojem stališču pripomore do tega, da se koj spočetkoma naša Jugoslavija zgradi na temelj pravičnosti in poštenosti, ker sicer zavlada anarhija — in mesto novega doma, bomo imeli še hujše razvaline, kakor jih je vojna povzročila. Naša narodna čast, naš ugled pred svetom, da naša lastna korist zahteva, da odstranimo iz svoje srede in zadržamo vse, kar nam hoče spodkopati našo srečo in ravno pridobljeno svobodo pravičnosti.

Ozirajmo se s ponosom na našo sedaj s slavo venčano trobojnico. Naj se nihče izmed Slovencev ne predrzne umazati to našo zastavo s kakim sramotnim činom.

Saj smemo s ponosom poudarjati, da so to zastavo ujedinjenja vseh Jugoslovanov prvič razvile slovenske, da duhovniške roke našega nepozabnega dr. Kreka in slavnega dr. Korošca.

Zapišimo si globoko v srce zlate besede, ki jih je o priliki jugoslovanske manifestacije ob zibelki Jugoslavije govoril navdušeni množici ljubljanski škof dr. Ant. Bon. Jeglič:

„Kvišku glave, ker približuje se Vaše odrešenje! Da, izpolnjuje se, kar smo želeli, iz srca in po pravici želeli: hitrih korakov se približuje čas, da bomo sami svoji v prekrasni jugoslovanski državi.

Ko se te osvoboditve veselimo, zahvaljujemo se božji previdnosti, ki je v svoji vsemogočnosti strašne zunanje dogodke nenadoma, nepričakovano zasakala tako, da se bo po besedah Benedikta XV. tudi malim narodom podelila in zagotovila popolna pravica.

V naših rokah je prihodnji ugodni ali neugodni razvitok celokupne Jugoslavije. Ako jo postavimo na trdno skalo strahu božjega, na trdni temelj vsestranske naravne pravičnosti in krščanske ljubezni, bo stala trdno, ne bo usahnila, naj tudi na njo pride kakršnikoli besni viharji.

Ako bi na našo Jugoslavijo v daljšem njenem razvitku postavili na človeške strasti, na grdo sebičnost in krivičnost, na ureditev brez Boga, postavili bi jo na pesek, pa bi jo sovražni viharji porušili in grozna bi bila njena podrtija.

Oh, naj ne bo tako! Božja modrost naj razsvetli one, ki imajo odgovorno nalogo, sezidati Jugoslavijo, da jo bodo vsestransko tako utemeljili in uredili, kakor je potrebno, da bi živela, da se bo krepko razvijala, se bogato razcvetela in bo dobra mati vernega, zdravega, čvrstega, srečnega jugoslovanskega naroda. Jugoslavijo čuvaj in vodi vsemogočni Bog! Jugoslavija naj živi!“

Preustroj Avstrije.

Vsled znanega cesarjevega manifesta in s sprejetjem Wilsonovih pogojev za premirje so se avstrijski narodi takoj oprijeli podane jim pravice o samoodločbi ter si ustvarili nove narodne države. Sicer še obstoja skupna avstrijska vlada, kateri načeljuje dvorni svetnik Lammasch, a ta nima drugega naloga, kakor da staro Avstrijo likvidira in izroči upravo narodnim državam, torej da izvrši prehod iz prejšnje v novo dobo. Iz stare Avstrije so se osnovala nove mlade države in sicer: 1. jugoslovanska, 2. češko-slovaška, 3. nemško-avstrijska, 4. združena poljska, poleg ukrajinske in 5. mažarska država.

Jugoslovanska država.

Ideja ujedinjenja vseh SHS. se je hitro razširila po vsej Sloveniji, Dalmaciji in Istri. Imela je že koj pričetkom veliko pristašev med Hrvati, a vsled mažarskih zaprek ni mogla na dan. Še le Wilsonov odgovor je omogočil, da se je hrvaški narod krepko opogumil in se je izjavil po svojih zastopnikih za splošno združenje SHS. — Hrvaški sabor je v javni seji dne 29. okt. odpovedal nagodbo z Ogrsko in priznal Narodno Veče za svojo odslej naprej legitimno oblast. Tudi Frankovci so se podvrgli Narodnemu Veču. Ljudstvo je v znanosti manifestaciji v Zagrebu pokazalo slovesno svoje mnenje za združeno veliko Jugoslavijo. V okvir Jugoslavije pridejo poleg vseh slovenskih dežel, tudi Istra, Dalmacija, Hrvatska in Slavonija, Bosna in Hercegovina, Srbija z novo Macedonijo in Črnogoro. „Narodno Veče“ v Zagrebu je izbralo za šefa vlade za vse jugoslovanske dežele monarhije g. dr. Korošca. Sestavila se je posebna vlada za Hrvatsko in Slavonijo, kateri načeljuje dosedanji ban pl. Mihalović, in pa za Slovenijo, to je za Kranjsko, Primorsko, in slovenske pokrajine Štajerske ter Koroške. Tej vladi načeljuje Josip vit. Pogačnik. — Vojaško poveljstvo v Zagrebu in v Ljubljani je v rokah jugoslovanske vlade „Narodno Veče“ je imenovalo general-majorja Pli-veriča za poveljnika prvega vojaškega okrožja za Hrvatsko in Slavonijo s sedežem v Zagrebu in za poveljnika drugega vojnega okrožja s sedežem v Ljubljani podmaršala Ištvanovića. —

Avstrijsko vojno ministrstvo je z brzjavo z dne 31. oktobra izročilo celo vojno mornarico, trdnjave in vse mornariške naprave „Narodnemu Veču“. Sedaj plujejo vse bivše avstrijske vojne ladje pod jugoslovansko trobojno zastavo. — Mažari so odstopili Reko Hrvatom. Za guvernerja je imenovan sušaški okr. glavar-svetnik dr. Rojčević. Nad guvernerjevo palačo plapolja hrvaška zastava. Brezlična brzjavnica postaja se nahaja v rokah „Narodnega Veča“.

V Sloveniji so odslej sodnije in vsi drugi uradi kakor tudi šole popolnoma slovenske. Uradni jezik je povsod slovenski.

Češko slovaška država.

Češki „Narodni izbor“ je z zakonom z dne 28. t. m. proklamiral češko slovaško državo. Bodočo državno obliko določil narodni zbor v sporazumu s češko-slovaškim svetom v Parizu. Do tedaj izvršuje državno oblast „Narodni izbor“. Isti dan je avstrijska vlada po namestniku grofu Coudenhovu na slovesen način izročila vlado kraljevine Češke „Narodnemu izboru“. Tudi na Moravskem je zapustil mesto namestnik baron Heindol. Vladne poste sta prevzela dva člana „Narodnega izbora“. Za novo državo je imenovan poslanik pri dunajski vladi poslanec Tusar. Vojaško poveljstvo je dalo na Češkem bivajoče vojaštvo „Narodnemu izboru“ za vzdrževanje javnega reda na razpolago.

Nemško-avstrijska vlada.

Na nemškem narodnem zboru so na Dunaju dne 30. okt. izročili vlado vseh nemških pokrajin, ustevši nemški del Češke za severno Moravsko in južno Šlezijo (Sudetsko) državnemu svetu 23 članov. — Predsedniki so trije: Dr. Dinghofer, prelat Hauser in Seitz. Imenovali so tudi na mesto resortnih ministrov — državne tajnike. O bodoči državni obliki, ali naj ostane Nemška Avstrija monarhija ali republika, se ni ničesar še sklenilo. Odločitev o tem vprašanju pade, kakor izjavlja „Arbeiter Zeitung“ pri volitvi konstituante. Slišali so se pač glasovi na Dunaju in v Gradcu v prilog bodoče republike. A po drugi strani se pa močno agitira za demokratično monarhijo po društvu „Kathol. Volksbund“. — Tudi nemška Avstrija si je osnovala lastno vojaštvo, in je za to, da se mir sklene sporazumno z Nemčijo, na katero se naslanja.

Ogrska država.

Dogodki, ki so se odigrali v zadnjem času, so zmedli glave starim ogrskim plemenitašem. Menili so, da bodo lahko z Wilsonom mešetarili in ljudsko voljo še naprej terorizirali. Toda odgovor iz Amerike, dogodki na Hrvaškem, revolucija v Budimpešti so ozračje precej izčistili. Za minist. predsednika je Karoly imenovan, ki je za sporazumni mir in svobodo tlačanih narodov. Tudi na Ogrskem so se čuli glasovi za ogrsko republiko — a formalnega sklepa — ni še v nobeni novi državi.

Poljska država.

Tudi Poljaki so se postavili na svoje noge. Sestavil se je ministrski kabinet združene Poljske, kateremu predseduje Jos. Swiezynski. Za avstrijsko Poljsko so imenovali posebno komisijo, ki izvede priklonitev poljske Galicije novi državi. — Tako so pognale iz debela stare Avstrije nove čvrste države, ki se hočejo otresti njenih pogubnih napak. A vedno bolj glasnejši postajajo glasovi, naj stopijo nove države v medsebojni sliki, in če mogoče, v novo trdno zvezo.

Prihod Italijanov v Gorico.

Včeraj, dne 6. novembra, so se iz Trsta povsem mirno pripeljali na avtomobilih, zaznamovanih s trikoloro, italijanski vojaki v Gorico. Ustavili so se pred sedežem laške provizorične deželne vlade (v Šolski ulici), kjer jih je deputacija ital. odbora (dr. Pinavsig, dr. Pettarin in dr.) sprejela. Špalir so delale italijanske gospodične, ki so častnike s cvetjem obmetavale ter jih pozdravljale „Evviva Italia“. Okrasili so jim tudi njihove avtomobile s šopki. Ital. vojaštvo je počastil tudi oddelek oproščenih srbskih ujetnikov in jugoslovanskih vojakov, ki so jih z zastavonoscem na konju z našo veliko trobojnico pozdravljali v jasen znak, da Jugoslavija ni z Italijo v boju, temveč si želi z njo prijaznih odnosov. V Vrtni ulici, na Travniku, v Raštelu in drugod vise raz balkonom in oken mnogoštevilne italijanske zastave. Sprejem se je ogledalo mnogo ljudi, med njimi je bilo tudi dosti Slovencev, ki so se povsem dostojno obnašali. Nemoteno hodijo še vedno naši vojaki, pa tudi civilisti z jugoslovanskimi kokardami po mestu. Splošen vtis je vtis medsebojnega sporazumljenja in prijaznega občevanja. — Posebno veselje kažejo oproščeni ital. vjetniki.

Vojaški guverner v Trstu, podmaršal ital. vojske Karl Pettiti di Roretto je proglasil svojo oblast čez Gorico in čez celo goriško deželo. Zatrjuje se, da zasede ital. vojaštvo poleg Goriške tudi kranjske okraje do Postojne, potem Istro in dalmatinsko obrežje. — Prepričani smo, da ima zasedba slov. krajev le provizoričen značaj — saj odločitev pade na mednarodnem kongresu. Došle čete bodo skrebele za preskrbo, red in varnost v deželi.

Goriške novice.

Manj besed in kričanja, pa več dela in bolj zares! Če hodiš po mestu, srečaš na vsak korak ljudi, ki govorijo le o Jugoslaviji, ki kličejo: Živio Jugoslavija, in nosijo vsak na klobuku ali na suknji jugoslovansko kokardo. To je vse lepo in prav. Ali naša država potrebuje zdaj delavcev in ne kričačev; zlasti v Gorici nam je treba zdaj veliko delavcev, ki naj pomagajo pri narodnem, upravnem, gospodarskem, organizacijskem in kulturnem delu. Vsak človek, ki kaj zna in umé, nam je potreben in dobrodošel, v vsaki stroki, na vsakem polju, za vsako delo. Treba je pri ureditvi nove države ljudi za velika in manjša dela, za znatna in bolj nezatna dela, za javna dela in taka, ki se vršijo v tihem kotu pisarne, ali vsa ta dela so potrebna za celoto, so potrebna k velikemu skupnemu cilju. Zato je vsak dolžan, da se priglasí za delo in tudi zares dela. S kričanjem in s popivanjem za Jugoslavijo ni naši stvari nič pomagano. Inteligenca vsakega stanu in priprosti naši ljudje v mestu, kakor kdo ume služiti svoji domovini, z umom in peresom, z roko in telesom, vsak naj se za delo prijavi pri narodni vladi za Goriško na Travniku v Gorici. Na deželi pa naj tudi vsi naši rojaki vseh stanov skupno delujejo za ureditev in ohranitev dobrih državljanskih razmer!

Kako je v Gorici? — Življenje v mestu je zelo živahno. Nepregledna vrsta trenskih vozov se vidi v mestu, vojaške čete se vračajo, vriskajo in pojo slovanske pesmi, narodne kokarde nosijo na čepicah, radost jim seva z obrazov, da

je konec nesrečnega klanja in da bo zdaj njih prva pot domov. Ljudstvo v Gorici je mirno in nikomur ne pade v glavo, da bi kam zbežal. Če je pa kdo vendarle ušel, tisti bo gotovo ostal — markiran. Na Travniku izgleda vse kakor na senenem trgu. Voz stoji pri vozu.

Na glavarstvu, kjer je glavni stan narodne vlade, plapola ogromna jugoslovanska trobojnica kot znamenje narodnega osvobodjenja. Narodni svet zboruje neprestano in je dan in noč v permanenci. Tam so zdaj združeni vsi poslani narodne vlade, tam se zbirajo zdaj vsi Slovenci, ki hočejo posvetiti svoje moči preureditvi naše države. Če sploh kdaj, je treba zdaj združiti vse moči, če kdaj, velja zdaj geslo: — Če moreš, — moraš!

Okrožnica goriškega knezonadžkova. — Velik preobrat, sad štiriletne vojne, je preobrazil lice Evrope in je tudi naši deželi vrezal globoke brazde. Vojna je na ljudstvo nasplošno neugodno vplivala.

Slovenska Goriška je vsled vojne grozno trpela, ker so se najhujši boji vršili na njenih tleh. A nesreč ni še konca. Po vojni, lakoti in španski bolezni obupanem prebivalcem preti nova nevarnost od italijanske fronte domov se vračajočih vojaških trum.

Slovenskemu delu Goriške vlada sedaj „Pokrajinski odsek Narodnega sveta“ v Gorici, ki je organ „Narodnega sveta“ v Ljubljani; ta pa je zopet podrejen „Narodnemu Vječu“ v Zagrebu, kot vrhovni oblasti jugoslovanskega kraljestva.

Narodni svet je odredil, da naj se po občinah, zlasti ob glavnih cestah, ustanovijo med drugim tudi „narodne straže“, „ali narodne obrane“, katerih dolžnost bo skrbeti v tej prehodni dobi za javni red po občinah.

Če kdaj, je zlasti v tej dobi razburjenosti in razbrdanosti nad vse potreben red, mir, gotovost življenja in imetja.

Cestita duhovščina, ki je že po svojem poklicu čuvarica reda in miru, naj tudi pri tem dobrem in potrebnem delu sodeluje s tem, da ljudstvu priporoča ustanovitev narodnih straž, da zbira poštene in spretno može, n. pr. bivše vojake, telovadce, ognjegasce itd. in v tem obziru deluje složno z vsemi drugimi tozadevnimi faktorji.

KNEZO-NADŠKOPIJSKI ORDINARIJAT
v Gorici, dne 4. novembra 1918.

† FRANC BORGIA,
nadškof.

Denar v naše denarne zavode! Frnančni odsek pokrajinskega odseka N. S. v Gorici nujno pozivlja občinstvo, da ne zadržuje gotovega denarja doma, temveč da v lastnem interesu in v interesu neoviranega denarnega prometa nalaga ves svoj razpoložljivi denar v domače denarne zavode. Pri današnjem pomankanju plačilnih sredstev je neobhodno potrebno, da pride ves denar, ki je v deželi v promet, ne pa da leži neplodonosno shranjen v rokah posameznikov in se na ta način odteguje javnemu prometu.

Italijanski parlamentarci v Gorici. Včeraj popoldne se je po Gorici raznesla vest, da pridejo iz Trsta v mesto Italijani. Na glavnem tekališču proti kolodvoru je bilo vse polno radovednežev, mnoge goriške gospode s trikoloro in pa italijanskih ujetnikov. Mesto pričakovane vkorakanje celotnega polka pripeljali so se na dveh avtomobilih italijanski častniki. Italijanska in bela zastava raz avtomobilov je pričala da se vozijo italijanski parlamentarci. Peljali so se v Ljubljano k narodni vladi na važne razgovore. Več hiš v Gorici je okrašenih z ital. trikoloro, proti večeru so spuščali rakete in umetne ognje v italijanskih bojah. V mestu je vladal vzgleden mir.

Gorica ima vsak dan nešteto novic. Sedaj so ugodne, sedaj zopet nasprotne, sedaj slišiš, da pridejo sovražniki z silo, sedaj da pridejo naši kot roparji — in nasprotno. Vendar kljub vsemu temu je bilo razpoloženje nasplošno — dobro. Veselih obrazov so šli ljudje po svojih opravkih — samo, da je konec, da je mir že tu. — Po cele dneve in cele noči so se vali naše umikajoče čete skozi mesto in okolico. Sedaj cela vrsta naloženih avtomobilov, sedaj nepregledni tren — nato nebroj moštva. Vse obloženo, izmučeno — a vse veselo, vozovi in čake okrašene s kokardami. Mnogi niso niti vedeli kaj pomeni ta umik — to povelje nazaj proti domu. Par besedi in dobri Poljak, Ukrajinec je oživel, vzdržalo ga ni — domov, domov! Ednako je z drugimi narodi. Vse neslovanske vojake zlasti častnike je prešinjal strah, da jih bodo v Jugoslaviji prešli in jih zadržali. Potolazeni so bili, ko se jim je pojasnilo, da jih bodo le razorožili in da bodo nato lahko mirno odšli domov.

Zastave na goriškem gradu. — Razvalina goriškega gradu je dobila slavnostno lice. Nemo in žalostno z mnogimi razpokami, kakor z odprtmi ranami, gleda na goriško mesto, ki je bilo točka najhujših bojev. Ob prihodu prvih italijanskih avtomobilov se je mesto okrasilo z italijanskimi trobojnicami, ki so bile že pripravljene za ta težko pričakovani trenutek goriških Italijanov. Med drugimi viharjo tudi slovenske trobojnice. In stari grad goriški, ki je trpel za obrambo Gorice, je dobil tudi svoj okrasek. Na njegovih razvalinah vihrali dve zastavi — slovenska in italijanska. Katera bo ostala? Kam pade odločitev? Mi stojimo zmiraj na svoji upravičeni zahtevi: Gorica spada k Jugoslaviji!

Ali ni blaga za slovenske trobojnice? — V Gorici je danes večina slovenskega prebivalstva. Zakaj pa je po mestu tako malo slovenskih zastav? Ali je morebiti zmanjkalo blaga ali kaj? Slovenci

bi morali tudi na ta način bolj manifestirati za slovenski značaj mesta. Ta pomen imajo tukaj zastave. Ničesar in nikogar se ni treba bati. Kot Jugoslovani smo v prijaznih odnošajih z ententnimi četami, ki pridejo v mesto za varstvo in red. Torej več slovenskih trobojnic skoz okna! Če ni blaga iz tkanine za slovenske zastave, potem je dober tudi papir. Če ni dobiti nikjer papirja za slovenske zastave, potem se je obrniti na „Narodno Tiskarno“, ki po svojih močeh odpomore, tej potrebi. Ven torej s slovenskimi zastavami!

Polom bivše avstrijske armade. — Italijansko uradno poročilo z dne 5. t. m., ki je razobešeno tudi v Gorici, pravi, da so ententne čete ujele 300.000 Avstrijcev, ugrabile 5000 topov in ogromen bojni material. To je verjetno, ker bivša avstrijska armada se je spuntala in uprla ter se ni hotela več bojevati. Vojaki niso hoteli za staro nemško-mažarsko Avstro-Ogrsko več niti kaplje krvi preliti. Celi pešpolki so orožje vstran pometali in se pojoč in vriskajoč vračali proti avstrijsko-italijanski meji. Takega poloma, kakor ga je doživela bivša avstrijsko-ogrsko vojska svet še ni videl.

Naročnikom. — Minuli torek smo priredili posebno izdajo le za prodajo v mestu. Naročnikom, ki dobe danes le polovico navadnega lista, nadomestimo primanjkljaj o priliki prve posebne izdaje, ki izide v soboto, ako bo pošta opravljala svojo službo.

Neka nervoznost se je polotila Goričanov. Vsak dan prinese kaj novega. Vse delo pri popravah hiš in pri obrtnih počiva. Trgovine so po večini zaprte. Vse željno pričakuje časopisov, ki prav neredno prihajajo v Gorico. Ugiba in modruje se na desno in levo — a v tej nejasnosti nevihte kaj gotovega. Ljudje iz dežele in iz mesta hodijo pridno z vrečami in nahrbtniki okoli zlasti v zgodnjih urah ter iščejo ugodne prilike, da staknejo kje kaj živila.

Varnostne straže so bile prisiljene že par krat seči po orožju, ko so zasledili osebe, ki so plenile ali odnašale po nepravni poti kupljeno blago. Par žensko so baje obstrelile, ker se niso hotele pokoriti predpisom in ukazom straž.

Iz fronte je zopet utihnilo gromenje topov. Baje so pričeli Italijani streljati na ogrske in nemške čete, ki so hotele proti pogodbi za premirje odpeljati vojni material.

Poziv. — Glasom najnovejših poročil zasede-
jo začasno ententne čete našo deželo. Ker se to
zgodí v sporazumu med državami, je dolžnost na-
šega prebivalstva, da jih uljudno sprejme in jim ne
kaže nikake sovražnosti. — Opozorjamo torej vse
rojake, da se strogo držijo tega poziva. — Gorica,
dne 5. novembra 1918. Narodni Svet.

Pititti di Roretto in dr. Pinausig. — Italijanski maršal in vojaški guverner v Trstu, Pititti di Roretto, je v svojem pozdravu, ki ga je poslal goriškemu mestu po dr. Pinausig-u, imenoval to mesto „l'italianissima Gorizia“, to je — najbolj ali pa skoz in skoz italijanska Gorica. Dr. Pinausig pa, ki je ob pričakovanju italijanskih čet v Gorico izdal oklic na laške Goričane, jih opominja, naj se v svojem prevelikem veselju spodobno in dostojno obnašajo do oseb različne narodnosti (persone di nazionalità diversa). Tu jih imate! Pititti-ju je Gorica skoz in skoz italijanska, dr. Pinausig pa priznava v Gorici različne narodnosti. Ne vemo, v koliko je laškim gospodom to nasprotje ljubo, to pa vemo, da rešitev tega vprašanja ne bo padla ne v Trstu ne v Gorici, in da mi na to rešitev — mirno in zaupno čakamo. Goričani italijanske narodnosti naj ne nosijo previsoko svojih glav, četudi jim Pititti v svojem pozdravu pravi, da bodi Gorica za zmiraj združena z Italijo. To ni še zadnja beseda o naši Gorici. Naredno Vijeće kot vrhovna oblast Jugoslavije je protestiralo proti okupaciji našega ozemlja, ker to ozemlje je integralni del svobodne in neodvisne jugoslovanske države ki nikdar ni bila v vojnem stanju z Italijo, in zato zanjo ne veljajo pogoji, katere so ententne države stavile Avstriji, katere pa danes ni več.

Usposobljenostni izpiti za ljudske in meščanske šole pred izpraševalno komisijo goriško, kojih začetek je bil napovedan za petek, dne 15. t. m., so se odgodili do nadaljnje odredbe. Vzrok temu ukrepu so sedanje razmere ki niti ne pripuščajo otvoritve ljudskih šol, na kojih bi se vršili običajni učni nastopi.

Italijani v Kobaridu. Kakor poročajo potniki so italijanski vojaki že v Kobaridu.

Promocija. Učeraš 6. t. m. ob 11. uri je bil v Gradcu promoviran doktorjem bogoslovja prijor zatiškega samostana P. Avguštin Kastelec. Prvem doktorju v Jugoslaviji iskreno čestitamo!

Pogoji za premirje za Avstro Ogrsko. — Pariški listi pišejo, da bo četverosporazum dovolil premirje Avstro Ogrski med drugim tudi pod pogojem, da se bodo morali pod posebnim nadzorstvom razdeliti vsi topovi, puške in drugo orožje avstro ogrskih armad med tiste nove države, katere nastanejo vsled razpada Avstro Ogrske in katere bo priznal četverosporazum kot nove neodvisne države.

Južna železnica. — Na štajerskih kolodvorih so skoro povsod odstranjeni nemški napis. Nadomestili so jih s slovenskimi. Na Zidanem mostu na kolodvoru vihra že velika jugoslovanska trobojnica. Narodni svet je obvestil železniške uprave, da velja na slovenskem ozemlju slovensčina kot uradni jezik. To obvestilo ne velja samo upravam, temveč tudi uslužbencem. Na južni železnici so začeli naši ljudje že uvajati slovenski uradni jezik.

Na cerkev sv. Ignacija, kjer se je brez dovoljenja in celo brez vednosti cerkvenega oskrbnikstva pripela ital. trikolora, se je razvila tudi jugosl. trobojnica. Državna pripadnost Gorice se ni še odločila, vsled tega bodo do končne odločitve na mirovnem kongresu opravljale varnostno službo čete entente, kakor je predlagala in zaprosila po svojih zastopnikih Jugoslavija sama.

Temeljite izpremembe. — Ljubljanska deželna vlada se je dolgo časa upirala zahtevi Narodnega Sveta, da naj mu izroči svoje posle in se podredi njegovim odredbam. Danes pa je vojaštvo zasedlo poslopje deželne vlade, in stvar je bila rešena v kar najhitrejšem času. Dosedanja državna policija je prišla pod oblast narodne vlade, ki je tudi vzela v svojo last ljubljansko podružnico Avstro-ogrsko banke. V vseh uradih se je uvedel takoj slovenski notranji uradni jezik in se namestili slovenski predstojniki. Aretirani pa so bili dosedanji najhujši zatiratelj slovenske in jugoslovanske misli: policijski svetnik dr. Skubl, grof Künigl in dr. Kaltenegger, oba najhujša vsenemška zagrizenca pri deželni vladi, potem predsednik deželnega sodišča dr. Eisner, zloglasni zatiralec slovenskega sodnega uradništva, policijski uradnik Fink, žalostno znan še iz za septembrskih dogodkov leta 1908., ter jetnišničar Rabitsch, zloglasni mučitelj slovenskih političnih jetnikov v Stürghovi dobi nemškega divjanja proti nam Jugoslovonom. Zaprli so jih v sodni zapor deželnega sodišča.

Tako se je pričelo očiščevanje, katero je naše ljudstvo pozdravilo z največjim zadoščenjem.

V ostalem je Ljubljana danes že čisto slovenska in ni najti v vsem mestu niti enega javnega nemškega napis. Ljubljana je danes res naša „bela“ Ljubljana, vredna prestolnica svobodnega in neodvisnega slovenskega naroda!

Aretirance je minister notranjih stvari sporazumno s pravosodnim ministrom dal snoči izpustiti v svobodo.

Dr. Šušteršič, bivši glavar Kranjske dežele, je 25. oktobra odpotoval s Kranjskega proti Dunaju. Izrazil se je, da se boji za svoje življenje in se je s solznimi očmi ločil s Kranjske ozir. Jugoslavije.

Cela hnovedska divizija obstoječa iz vseh narodnosti, je včeraj v popolnem redu korakala skoz mesto proti Vipavi. Narodni svet je z lepaki meščane nato opozoril in jih pomiril. Krožile so namreč vznemirjajoče vesti po mestu.

Dr. Adler oproščen. Znani morilec avstrijskega min. predsednika Stürka je oproščen.

Nemški cesar je zginil — najbrže v glavni stan ne da bi to vedela njegova družina, ne da bi vedela nova nemška vlada.

Položaj v Puli. — V mestu vlada sedaj mir. Vse neslovansko moštvo, vojske in mornarice se pripravja na odhod domov, veliko pa ga je tudi že zapustilo Pulo.

Španska bolezen je razsajala pred 160 leti (v vojnem letu 1758) na gornjem Štajerskem.

Romuni so zopet zasedli Dobrudžo, katero so jim svoječasno odrgali Bolgari. Povzeli so tudi korake, da si priklope Romune živeče na Sedmograškem in na Ogrskem.

Kaj bo s podporami in plačami, ki so jih naši od stare Avstrije prejeli, marsikoga skrbi. V njihovo pomirjenje javljamo, da se vse potrebno ukrene za nadaljevanje postavnih izplačil.

Straža je ustrelila nekega trgovca V. iz Solkana na drž. kolodvoru, ker se na opetovani poziv ni hotel ustaviti, ter je hotel odnesti celo vrečo moke.

Na vseh železniških postajah pleni — kakor slišimo — prebivalstvo železniške transporte v zalogo! Proč vendar enkrat s tako sramoto iz slovtal. Za preživljenje se nam ni treba več bati, kmalu se oblastveno vse potrebno uredi. Čemu torej ta blaznost?

Vrednost avstrijskih bankovcev. — V neki gostilni v Curihu v Švici je obedoval neki avstrijski dostojanstvenik. Natakter mu je računal obed 280 K in ga vprašal, ali bo plačal račun v papirju? Dostojanstvenik mu pomoli 10 K v zlatu. „Prosim, to je pa druga stvar“, pravi natakter in napiše drug račun, vzame 10 K v zlatu in vrne avstrijskemu gostu 78 K v papirju. Nekemu drugemu avstrijskemu gospodu se je pripetilo še nekaj lepšega. Ko se je dobro navedel v gostilni v Bernu, so mu počile naramnice. (Pri nas se človek ne bi mogel tako najesti. Op. ur.) Stopi v prodajalnico, da si kupi nove. Veljale so 96 centimov (vinarjev). Da avstrijsko krono v srebru. Na svoje veliko začudenje je dobil nazaj 4 cent. in 1 K v papirju.

Zadnja poročila.

Ravnokar se je „Narodnemu svetu“ v Gorici uradno sledeče sporočilo:

Italijani so zasedli dne 6. novembra sledeče postaje: Stezing, Toblach, Trebiž, Sv. Lucijo ob Soči, Metulje pri Reki in Postojno. — Promet na železnicah in cestah je ustavljen, civilno prebivalstvo lahko pasira z ročno in potno prtljago. — Pošta, pismena in paketna, bo od 6. do 19. novembra prosta. Ta dan preneha premirje in ves promet preko gori navedenih postaj.

Dne 9. novembra zasedejo italijanske čete v sporazumu z entento vse ozemlje do zgornje črte.

Do 19. novembra zasedejo tudi vse postaje; dosedanje uradništvo lahko ostane.